

стратегія поведінки, які беруться для аналізу, можуть відноситись одночасно до трьох вищезгаданих геополітичних моделей в тій чи іншій мірі, в залежності від регіону і національної економіки, що межують з кордоном ЄС [1, с. 30].

Список використаних джерел:

1. Browning C. S. Geostrategies of the European Neighbourhood Policy [Електронний ресурс] / C. S. Browning, P. Joenniemi. // European Journal of International Relations. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: https://www.researchgate.net/profile/Christopher_Browning3/publication/37143809_Geostrategies_of_the_European_Neighbourhood_Policy/links/563b54d508aec6f17dd4c5a6.pdf?inViewer=0&pdfJsDownload=0&origin=publication_detail
2. Wæver O. Imperial Metaphors: Emerging European Analogies to Pre-Nation-State Imperial Systems [Електронний ресурс] / Ole Wæver // Geopolitics in Post-Wall Europe: Security, Territory and Identit. – Режим доступу до ресурсу: https://books.google.com.ua/books?id=7ZQ_V7xgliAC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false
3. Zielonka J. How New Enlarged Borders will Reshape the European Union / Jan Zielonka // Journal of Common Market Studies. – 2001. – № 39. – P. 507–536.
4. Tassinari F. Security and Integration in the EU Neighbourhood: The Case for Regionalism [Електронний ресурс] / Fabrizio Tassinari // CEPS Working Document – Режим доступу до ресурсу: https://www.researchgate.net/publication/29996529_Security_and_Integration_in_the_EU_Neighborhood_the_Case_for_Regionalism_CEPS_Working_Documents_No_226_1_July_2005
5. Scott J. The EU and ‘Wider Europe’: Towards an Alternative Geopolitics of Regional Cooperation? / James Scott // Geopolitics. – 2005. – № 10. – P. 429–454.
6. Joenniemi P. Changing Politics along Finland’s Borders: From Norden to the Northern Dimension / Pertti Joenniemi // Tearing Down the Curtain, Opening the Gates: Northern Boundaries in Change / Pertti Joenniemi, 2000. – P. 114–133.
7. Medvedev S. Russia’s Futures: Implications for the EU, the North and the Baltic Region / Sergei Medvedev., 2000. – 109 p. – (Institut fur Europäische Politik).

Узун В.В.

аспірант,

Маріупольський державний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АЗІЙСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКОМУ РЕГІОНІ

Існування будь-якої держави завжди передбачає взаємодію з іншими. Ця взаємодія – основоположний принцип міжнародних відносин. Серед найбільш очевидних проявів основних закономірностей міжнародних відносин найбільш важливе значення на сучасному етапі придбав фактор інтеграції та дезінтеграції, які спостерігаються сьогодні повсюдно. Тенденція інтеграції являє собою більш високий рівень взаємодії між державами, коли учасники даного процесу відчужують частину свого суверенітету на користь наднаціональних органів. І та і інша, протилежна першій тенденції відображають об’єктивний стан світової системи на даному етапі, невизначений характер її розвитку [2].

Так, фактори інтеграції, що мають у своїй основі економічну, технологічну, географічну і т.д. залежність відчують на собі руйнівний тиск з боку тенденції до зростання національної та культурної самобутності, повернення до витоків. Формування нового, глобалізованого світу супроводжується не тільки інтеграційними процесами, але й створює умови для виключення, відкидання на периферію всіх, не здатних включитися в мережі міжнародної взаємозв'язку.

Явища інтеграції надзвичайно характерні для сучасного світу. Зазвичай під інтеграцією розуміють процеси добровільного та мирного зближення держав, економік і суспільств, що долають національні, державні та економічні межі. Від поняття глобалізації, що також відображає зростання транскордонних взаємодій суспільств і держав, інтеграцію відрізняє, насамперед, акцент на добровільний і свідомий характер цього процесу, а також його застосування переважно до окремих регіонів планети. Як самі процеси інтеграції, так і підходи до їх вивчення дуже різноманітні. Сьогодні дослідженням інтеграції займаються економісти, соціологи, політологи, юристи і т. д.

Міжнародна економічна інтеграція – це вищий рівень розвитку міжнародних економічних відносин, коли інтернаціоналізація господарського життя проявляється у переплетінні національних господарств двох або кількох країн та проведенні ними узгодженої міждержавної торговельно-економічної політики. Існує безліч різних підходів до поняття міжнародної економічної інтеграції, і вчені поки не змогли виявити одну, точно певну формулювання.

Економічна інтеграція включає наступні етапи (з посиленням інтеграції):

1) Утворення зони вільної торгівлі з відміною митних тарифів та інших обмежень між країнами-учасниками. На цій стадії країни-учасниці скасовують взаємні торговельні бар'єри, але зберігають повну свободу дії в економічних зв'язках з третіми країнами.

2) Утворення митного союзу із встановленням єдиних тарифів у торгівлі і в русі робочої сили та капіталу. На цьому рівні інтеграції держави не тільки усувають взаємні торговельні бар'єри, але й засновують єдину систему зовнішніх торговельних бар'єрів і загальних мит по відношенню до третіх країн. При цьому митні служби на внутрішніх кордонах скасовуються, а їх функції передаються відповідним службам на зовнішніх кордонах.

3) Виникнення економічного союзу. На цій стадії держави домовляються про вільне переміщення через національні кордони не тільки товарів, але і усіх факторів виробництва, включаючи капітал, робочу силу, технології, інформацію. В результаті формується загальний ринковий простір, спільний ринок.

4) Повна інтеграція з єдиною економічною політикою, спільною валютою і органами наднаціонального регулювання. Досягнення цього рівня інтеграції (політико-економічного союзу) передбачає, що держави вступають до нього з урахуванням досягнутих результатів попередніх етапів інтеграції та домовляються про проведення спільної торговельної, а потім і в цілому економічної політики по відношенню до третіх країн, а також про уніфікацію систем регулювання економіки.

Інтеграційні процеси, що характеризують сучасну світову економіку, активно розвиваються на всіх континентах, зокрема у Азійсько-тихоокеанському регіоні.

Причини інтеграційних процесів надзвичайно різноманітні, і різні дослідники виділяють різні їх групи. Ось один їх можливих комплексів подібних причин, з прив'язкою до економіко – технологічного розвитку суспільства: зростання масштабів виробництва; поширення нових технологій; розвиток інфраструктури; поширення знань; розвиток ТНК, МНК; збільшення ролі міжнародних економічних організацій, фондів; створення інтеграційних угруповань; лібералізація торгівлі, інших ринків; досягнення в інформаційних технологіях (управляти можна з іншого регіон).

У сучасних умовах розвиток стійких економічних зв'язків між країнами і, особливо, між їх фірмами на основі міжнародного поділу праці прийняло глобальний характер. Все більша відкритість національних економік, діяльність ТНК (транснаціональні корпорації), НТР (науково-технічна революція), міжнародна торгівля, міграція капіталу, сучасні системи транспорту, зв'язку та інформації сприяли переходу процесу інтернаціоналізації господарського життя на такий рівень, на якому утворилася глобальна мережа взаємозв'язків у цілісному світовому господарстві з активною участю в ньому основної маси фірм більшості країн світу.

Якщо проаналізувати всю теоретичну інформацію, що обґрунтовує економічну інтеграцію, і співвіднести її з наявними даними по впливу на економіку окремих держав і регіонів, то можна виділити наступні риси, що характеризують МЕІ: взаємопроникнення і переплетення національних виробничих процесів; глибокі структурні зміни в економіці країн-учасниць; необхідність і цілеспрямоване регулювання інтеграційних процесів; виникнення міждержавних (наднаціональних або наддержавних) структур (інституціональні структури).

Глобалізація господарського життя найбільш інтенсивно йде на регіональному рівні, так як більша частина фірм має контакти з фірмами сусідніх країн. Тому одна з основних тенденцій глобалізації світового господарства – угруповання навколо тієї чи іншої країни або групи найбільш розвинених країн інтеграційних зон, великих економічних мегаблоків (США – на американському континенті, Японія і США – в Тихоокеанському регіоні, провідні західноєвропейські країни – в Західній Європі). У свою чергу, в рамках регіональних інтеграційних блоків іноді формуються субрегіональні осередки інтеграції, що особливо характерно для Тихоокеанського регіону. Триває поглиблення міжнародного поділу праці. Під впливом НТП (науково-технічний прогрес) посилюється предметний, детальний, технологічний розподіл праці на внутріфірмовому і міждержавному рівнях. Зростає взаємозв'язок (взаємозалежність) виробників окремих країн на основі не тільки обміну результатами праці, а й організації спільного виробництва на базі кооперування, комбінування, взаємодоповнюваності виробничо-технологічних процесів. Інтенсивний розвиток кооперування між фірмами різних країн призвело до появи великих міжнародних виробничо-інвестиційних комплексів, ініціаторами створення яких найчастіше є ТНК.

Важливим фактором посилення інтеграційних тенденцій в Східній Азії виступає зростання економічної взаємозалежності в рамках регіону, передусім в трикутнику НІК – АСЕАН – Китай, що включає основні країни з новими ринками.

Другим головним фактором зростання інтеграційних тенденцій – все більша серйозна заклопотаність тим, що за темпами і глибиною інтеграції Східна Азія суттєво відстає від двох інших центрів, і це може негативно позначитись на її економічних перспективах.

Третій фактор східноазіатської інтеграції – стрімке посилення економічних позицій Китаю і викликана ним зміна, що склалася в регіоні, механізму. Стійке визначення цього механізму – «зграя летючих гусей». Лідером-«вожаком» зграї є Японія. Другий ряд складають азійські «тигри»; третій – чотири найкрупніші країни АСЕАН; четвертий – Китай; п'ятий – В'єтнам, Лаос.

Таким чином, розвитку інтеграції АТР сприяє наявність цілого ряду передумов. Так, інтеграційні процеси найбільш продуктивно відбуваються між країнами, що знаходяться приблизно на однаковому рівні економічного розвитку і мають однорідні господарські системи. Інша, не менш важлива передумова – географічна близькість країн, що інтегруються, розташованих в одному регіоні і мають спільний кордон.

Список використаних джерел:

1. Васильев В. Ф. Государственность и модернизация в странах Юго-Восточной Азии / В. Ф. Васильев, Ю. О. Левтонова. – М.: Наука, 2010. – 217 с.
2. Дралин А. И. Международные экономические отношения: учебное пособие / А. И. Дралин, С. Г. Михнева. – Пенза: Информационно-издательский центр ПГУ, 2006. – 162 с.
3. Семёнов К. А. Международные экономические отношения: [Курс лекций для вузов] / К. А. Семёнов. – М.: Гардарики, 1999. – 334 с.

Шевченко Ю.А.

аспірант,

*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

ІНВЕСТИЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТНК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

На сьогоднішній день, транснаціональні корпорації (ТНК) виступають одними з активних та найбільш вагомих інвесторів в різні країни світу, розміщуючи власні фінансові та інші види ресурсів з метою отримання найкращого результату своєї діяльності. Але в умовах розвитку сучасних інновацій та нових технологій перед ТНК постає проблема вибору найоптимальнішого варіанту розміщення власних інвестицій, щоб залишатися